

In Memoriam

Annika Forsander

1965–2018

Valtiotieteiden tohtori, dosentti sekä työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskuksen kehittämisspäällikkö Annika Forsander (s. 1965) menehtyi äkillisesti kotonaan Helsingissä perjantaina 20.4.2018. Annika nimitettiin Helsingin kaupungin ensimmäiseksi maahanmuuttoasioiden johtajaksi vuonna 2007. Lisäksi hän työskenteli kehittämisspäällikkönä työ- ja elinkeinoministeriössä toimien keskeisessä roolissa uuden kotouttamisen osaamiskeskuksen perustamisessa vuonna 2014. Annikan työhön kaupungin- ja valtionhallinnossa ja politiikan kehittämisessä vaikutti keskeisesti hänen tutkijataustansa. Ennen siirtymistään hallintotehtäviin hän työskenteli mm. tutkijana Svenska social- och kommunalhögskolanin Etnisten suhteiden ja nationalismin tutkimuskeskuksessa (CEREN).

Pitkän tutkija- ja viranhaltijakokemuksensa takia Annikan maahanmuutto- ja kotouttamisasioiden tuntemus ja ymmärrys oli harvinaisen laaja-alaista, minkä takia hänen asiantuntemukselleen oli kysyntää sekä Suomessa että ulkomailla. Annika oli yksi suomalaisen maahanmuuttotutkimuksen uranuurtajista. Tutkijaurallansa Annika käsitteli monipuolisesti maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyviä kysymyksiä, erityisesti työelämän näkökulmasta. Hänen Turun yliopistossa vuonna 2002 puolustamansa väitöskirja ”Luottamuksen ehdot. Maahanmuuttajat 1990-luvun suomalaisilla työmarkkinoilla” oli ensimmäisiä maahanmuuttoa käsitelleitä väitöskirjoja Suomessa.

Annika oli keskeisessä roolissa, kun Suomen Akatemian ”Syrjäytyminen, eriarvoisuus ja etniset suhteet Suomessa” -tutkimusohjelman (2000–2003) jälkeen alettiin pohtia jatkoa suomalaiselle etnisyyden ja maahanmuuton tutkimukselle. Annikalla oli erinomaiset kansainväliset yhteydet ja hän oli hyvin perillä eurooppalaisesta alan tutkimuksesta. Annika toi yhdessä muiden kanssa

esiin ruotsalaisia ja alankomaalaisia esimerkkejä tutkijaverkostoista, joiden pohjalta perustettiin Etnisten suhteiden ja kansainvälisten muuttoliikkeiden tutkimuksen seura ETMU ry vuonna 2003. Annika oli seuran toiminnassa hyvin aktiivisesti mukana sen alkuvaiheessa ja seurasi ETMUn kuulumisia myös aktiivikautensa jälkeen.

Annikan tutkijakollegat muistavat hänet inspiroivana, analyyttisenä ja ennakkoloolottomana. Annika lausahti kerran, viitaten tutkijanuran epävarmuuteen, että ”tässä [tutkijan] ammatissa pitää osata ottaa turpiin”: vastoinkäymisiä tutkijanuralla tulee useimmille, ja ratkaisevaa on, miten vaikeista tilanteista pystyy nousemaan. Tämän realistisen näkökulman lisäksi Annikan tekemisestä välittyi aito yhteiskunnallinen innostus luoda parempaa maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikkaa tutkimuksen sekä kaupungin- ja valtionhallinnon kautta.

Annikaa jäivät kaipaamaan kaksi lasta sekä suuri joukko kollegoita ja ystäviä.

Rolle Alho, tutkijatohtori,
Helsingin yliopisto
Tuomas Martikainen, toimitusjohtaja,
Siirtolaisuusinstituutti

Annikaa voi muistaa lahjoittamalla Etnisten suhteiden ja kansainvälisen muuttoliikkeen tutkimuksen seuran (ETMU ry) avaamaan muistorahastoon, josta tullaan tukemaan väitöskirjatutkijoiden konferenssimatkoja.

Tilitiedot lahjoittamista varten:
Saaja: ETMU ry
Tilinumero: FI82 5723 0220 5392 87
Viesti: Annika Forsanderin muistorahasto

Muistokirjoitus on julkaistu ETMU ry:n nettisivuilla 7.5.2018.